

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT
Seksioni i Përgjithshëm

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. K1/I43-4 Prot.
Nr.doc. 202300447/4

Tiranë 07.12.2023

Lënda : *Rekomandim për ushtrimin e plotë dhe efektiv të funksioneve me qëllim përmirësimin e kushteve të jetesës së komunitetit Egjiptian që banon në lagjen "Liria" Shkodër, në mënyrë të vazhdueshme dhe të qëndrueshme, dhe sigurimin e angazhimit institucional në këtë çështje*

BASHKISË SHKODËR

Të nderuar,

Institucioni i Avokatit të Popullit ka trajtuar me iniciativë rastin e bërë publik në media lidhur me kushtet e vështira të jetesës për komunitetin Egjiptian në lagjen "Liria", Shkodër, sa i takon mungesës së investimeve në infrastrukturë, mungesës së shërbimeve, furnizimit me ujë të pijshëm, etj. Në këto kushte, me qëllim garantimin e mbrojtjes efektive të të drejtave të këtij komuniteti, në përputhje me nenin 13 të ligjit nr.8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kemi filluar me iniciativë ndjekjen e kësaj çështje.

Mbrojtja dhe respektimi i të drejtave të pakicave kombëtare ka qënë ndër vite në vëmendjen e shtuar të institucionit të Avokatit të Popullit, me prioritetin për përmirësimin e kushteve të jetesës së këtyre pakicave. Për sa më lart, për qëllime të hetimit administrativ lidhur me problematikën e ngritur nga banorët e komunitetit Egjiptian, me tonën nr. K1/I43-2 datë 24.05.2023 drejtuar Bashkisë Shkodër kemi kërkuar informacion lidhur me planifikimin e investimeve afatgjata në infrastrukturë, ofrimin e shërbimeve dhe furnizimit me ujë të pijshëm në zonat ku

banojnë anëtarët e komunitetit “Egjiptian” në Bashkinë Shkodër, si dhe çdo informacion që i shërben hetimit administrativ.

Me shkresën nr. 8525/1, datë 26.06.2023, ju na informoni se komuniteti Egjiptian në lagjen “Liria” mbulohet me sistemin e furnizimit me ujë të pijshëm dhe se shoqëria “Ujësjiellës-Kanalizime Shkodër sh.a” ka mbajtur në mënyrë të vazhdueshme kontakte me kryetarin e shoqatës dhe për çdo problem ajo iu është përgjigjur nevojave të këtij komuniteti në çdo kohë, pavarësisht se një pjesë e konsiderueshme e tyre janë debitorë të vazhdueshmë. Për çdo defekt që kanë pasur në furnizimin me ujë janë bërë riparime, ndërhyrje, ndërrime pajisjesh, etj., në mënyrë që ky komunitet të furnizohet në mënyrë të vazhdueshme me ujë si pjesa tjetër e popullatës së qytetit të Shkodrës.

Në vijim, lidhur me sistemin e kanalizimeve të ujërave të ndotura, informoni se një pjesë e këtij komuniteti është lidhur me këtë sistem dhe në mënyrë të vazhdueshme është bërë pastrimi i kanalizimeve me mjetet dhe punojësit e shoqërisë “Ujësjiellës-Kanalizime Shkodër sh.a” sa herë ka qenë e nevojshme apo sa herë jeni vënë në dijeni nga banorët dhe kryetari i shoqatës për problematikat që ata kanë pasur me ujrën e ndotura.

Për sa i përket infrastrukturës, informoni se kjo zonë do të jetë në prioritetet e bashkisë për përmirësimin e infrastrukturës.

Problematika e paraqitur lidhet me cilësinë dhe kushtet e jetesës së një komuniteti banorësh, pjesë e minoritetit kombëtar Egjiptian në vendin tonë, konkretisht komunitetit Egjiptian në lagjen “Liria” në Shkodër, si dhe me detyrimin e ushtrimit të kompetencave nga ana e organeve të njësisive të vetëqeverisjes vendore për ofrimin e shërbimeve publike.

Për të përmirësuar kushtet e jetesës së minoritetit kombëtar Egjiptian dhe për të siguruar që ata të jetojnë në përputhje me standardet e pjesës tjetër të popullsisë në vendin tonë, është e nevojshme të përmbushen detyrimet që rrjedhin nga angazhimet ndërkombëtare dhe nga kuadri i brendshëm ligjor dhe strategjik. Për të arritur këtë, nevojitet koordinim ndër-institucional, i cili ka një rëndësi thelbësore për të garantuar mbrojtjen më efektive të të drejtave të anëtarëve të këtij komuniteti. Problematika e kushteve të jetesës së minoritetit kombëtar Egjiptian ka qenë për një periudhë të gjatë në vëmendjen e institucionit të Avokatit të Popullit, i cili ka ndjekur dhe monitoruar ngushtësisht gjendjen dhe kushtet e jetesës së familjeve dhe individëve që përkasin këtij minoriteti. Institucioni i Avokatit të Popullit ka adresuar rekomandime për

masat e përshtatshme për të përmirësuar kushtet e jetesës së tyre, duke synuar një veprim të menjëhershëm.

Në nenin 15 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, të drejtat dhe liritë themelore të njeriut cilësohen si "*të pandashme, të patjetërsueshme e të padhunueshme*", duke u bërë bazë e rendit juridik të vendit tonë. Ky përcaktim sanksionon barazinë dhe ndalimin e diskriminimit për të gjithë individët që jetojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë. Institucioni i Avokatit të Popullit ka ndjekur dhe po ndjek në vazhdimësi këtë problematikë, e cila ngërthen në vetvete një sërë të drejtash themelore dhe që lidhen drejtpërdrejt me cilësinë e jetës e rrjedhimisht të drejtën themelore të njeriut, të njohur si "e drejta për jetën", e garantuar në nenin 21, të Kushtetutës.

Plani Kombëtar i Veprimit për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrjen e Romëve dhe Egjiptianëve 2021-2025¹, si një dokument relativisht i ri i politikave specifike për integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve u atribuon njesive të vetqeverisjes vendore një rol të rëndësishëm, duke përçuar frymën e bashkëpunimit nga këto institucione si struktura të cilat duhet të luajnë një rol edhe më praktik dhe specifik bazuar në përgjegjësitë dhe fushën e zgjeruar të veprimtarisë së tyre, të mbështetur tek parimi i decentralizimit dhe reforma e administrimit territorial.

Njësia e vetqeverisjes vendore duhet të luajë një rol më proaktiv, udhëhequr nga parimi i autonomisë vendore, në përputhje me legjislacionin në fuqi².

Bashkia, si njësi bazë e vetqeverisjes vendore, është e veshur me përgjegjësi efektive që mundësojnë një drejtim efikas, aq edhe afër qytetarit. Disa nga aspektet sensitive të gjendjes aktuale të minoritetit kombëtar Egjiptian në Shqipëri kanë të bëjnë me kushtet e tyre të vështira të jetesës, varfërinë, aksesin në shërbimet mjekësore, nivelin e ulët të arsimimit dhe kulturën e traditat e tyre. Mungesa e kushteve minimale të jetesës së këtij minoriteti është një problem serioz që vështirëson integrimin e plotë të tyre në shoqëri. Kjo situatë bën që anëtarë të këtyre komuniteteve të ndihen të diskriminuar, të pabarbartë me pjesën tjetër të popullsisë dhe me mungesë shprese për të ardhmen.

¹ Miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave Nr. 701 datë 18.11.2021;

² Ky parim në pikën 2, të nenit 2, të Ligjit nr.139/2015 "Për vetqeverisjen vendore", i ndryshuar, përkufizohet si: "...e drejta dhe aftësia e njesive të qeverisjes vendore, të krijuara sipas Kushtetutës dhe këtij ligji dhe në kuadër të kufizimeve të tij, që të rregullojnë dhe të administrojnë një pjesë thelbësore të çështjeve publike nën përgjegjësinë e tyre dhe në interes të bashkësisë".

Gjendja e krijuar me komunitetin Egjiptian në lagjen e njohur si “*Liria*”, identifikon nevojën e mbështetjes së vazhdueshme e të përhershme, nëpërmjet marrjes së masave të shpejta dhe efikase, për krijimin e kushteve normale të jetesës, me qëllim arritjen e standardeve më të larta të integritit të pakicave kombëtare nga ana e organeve me kompetenca ekzekutive dhe përfaqësuese, të Bashkisë Shkodër.

Bashkia Shkodër është ndër bashkitë e para që ka hartuar një plan vendor për integrimin e pakicave rom dhe egjiptiane. Miratimi i këtij dokumenti ka një rëndësi të jashtëzakonshme për të treguar angazhimin dhe përkushtimin në promovimin e të drejtave të pakicave kombëtare dhe ndërton një klimë të favorshme për përmirësimin e kushteve të jetesës dhe integrimin e komuniteteve rom dhe egjiptiane, duke adresuar problematikat dhe sfidat me të cilat përballen këto pakica, duke siguruar përmirësimin e aksesit të tyre tek kujdesi shëndetësor, shërbimet publike, arsimi, punësimi, strehimi, mbrojtja sociale, përfshirja në vendimmarrje, zhvillimi urban, zhvillimie ekonomik e ai kulturor, etj.

Megjithatë, përkushtimi i organeve të qeverisjes vendore për të adresuar konkretisht nevojat e këtyre komuniteteve dhe promovimin e barazisë dhe diversitetit, nuk reflektohet vetëm me ekzistencën e këtij plani, por mbi të gjitha duke siguruar zbatimin e tij në tërësi.

Kjo sjell sinergji dhe bashkëpunim mes Bashkisë dhe komunitetit rom dhe egjiptian, duke krijuar mundësi për konsultim të drejtpërdrejtë, përfshirje aktive dhe krijimin e projekteve konkrete që ndihmojnë në përmirësimin e kushteve jetësore dhe integrimin e tyre në shoqërinë shkodrane.

Përmes zbatimit të dokumentave strategjikë në nivel vendor, krijohet një rrugë e qartë për të arritur qëllimet e strategjisë kombëtare dhe për të përmirësuar qëndrueshmërinë e veprimeve në nivel vendor. Kjo siguron që angazhimi për të drejtat e pakicave rom dhe egjiptiane të mos jetë vetëm një koncept, por të kthehet në ndryshim konkret dhe të qëndrueshëm në realitetin lokal.

Marrja e këtyre masave shkon në të njëjtën linjë me përmbushjen e kriterëve politike që Bashkimi Europian ka vendosur ndaj vendit tonë, si kusht për procesin e integritit të Shqipërisë në Bashkimin Evropian. Konkretisht, një nga këto kushte ka të bëjë me, përmirësimin e të drejtave të njeriut dhe të kushteve social-ekonomike, ku përfshihen si subjekte edhe minoritetet kombëtare në vend.

Nga ana tjetër, mirëqeverisja, e cila afirmohet në mënyrë të veçantë nga Karta e të Drejtave Themelore e BE, duhet të konsiderohet si një koncept i cili nevojitet të përvetësohet në veprimtarinë e përditshme të organeve publike. Rritja e standardit të shërbimeve publike të ofruara nga organet e administratës në cdo nivel është në qendër të politikave dhe angazhimeve të shtetit shqiptar në kuadër të procesit të integritit në Bashkimin Europian dhe përafrimit të legjislacionit tonë me Acquis Communautaire. Një iniciativë që tregon angazhim në këtë drejtim është *Dokumenti i politikave të standardeve të shërbimeve në Shqipëri*, i cili shqyrton sfidat që hasen në përkufizimin e standardeve të shërbimeve publike, si dhe paraqet kornizën e përgjithshme dhe zgjidhjet praktike të politikave për të nxitur zhvillimin e standardeve të shërbimeve që u ofrohen qytetarëve³.

Për të adresuar problemetikën e evidentuar dhe për të kontribuar në përmirësimin e qasjes, aq më tepër institucionet e pushtetit vendor, duhet të garantojnë standardet më të larta për qeverisje në nivel sa më afër qytetarëve.

Për sa më sipër, me qëllim garantimin e një cilësie jetese më të mirë jetese për anëtarët e komunitetit Egjiptian, në lagjen e njohur si “*Liria*”, Shkodër, bazuar në, nenin 1, të Deklaratës Universale të të Drejtave të Njeriut, ku thuhet shprehimisht se:

“Të gjitha qëniet njerëzore lindin të lira e të barabarta nga pikëpamja e dinjitetit dhe e të drejtave”,

në mbështetje të pikës 3, të nenit 63, të Kushtetutës, ku thuhet shprehimisht se: *“Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike”*,

dhe në vijim të nenit 21/b, të Ligjit nr.8454 datë 4.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku thuhet shprehimisht se:

“Pas përfundimit të hetimit, Avokati i Popullit kryen këto veprime:

- *paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ që, sipas tij, ka shkaktuar shkelje të të drejtave të njeriut... ”*.

³ Dokument politikash për Standardet e Shërbimeve Publike në Shqipëri - <https://konsultimipublik.gov.al/Konsultime/Detaje/532>

REKOMANDOJMË

- (i) Ushtrimin e plotë dhe efektiv të funksioneve dhe kompetencave të Bashkisë Shkodër për një vlerësim të plotë e gjithpërfshirës, me qëllim përmirësimin e kushteve të jetesës së komunitetit Egjiptian që banon në lagjen “Liria”, Shkodër, në mënyrë të vazhdueshme dhe të qëndrueshme;

Në përputhje me nenin 22, të Ligjit nr.8454 datë 4.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, plotësuar me Ligjin nr.8600 datë 10.04.2000, ndryshuar me Ligjin nr.9398 datë 12.05.2005, ku përcaktohet se:

“Organet të cilave Avokati i Popullit u ka drejtuar një rekomandim, duhet ta shqyrtojnë rekomandimin dhe të kthejnë përgjigje brenda 30 ditësh nga data e dërgimit të rekomandimit”,

lutemi, pas shqyrtimit, të n’a vini në dijeni për qëndrimin ndaj këtij rekomandimi.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

K O M I S I O N E R I

Vilma SHURDHA